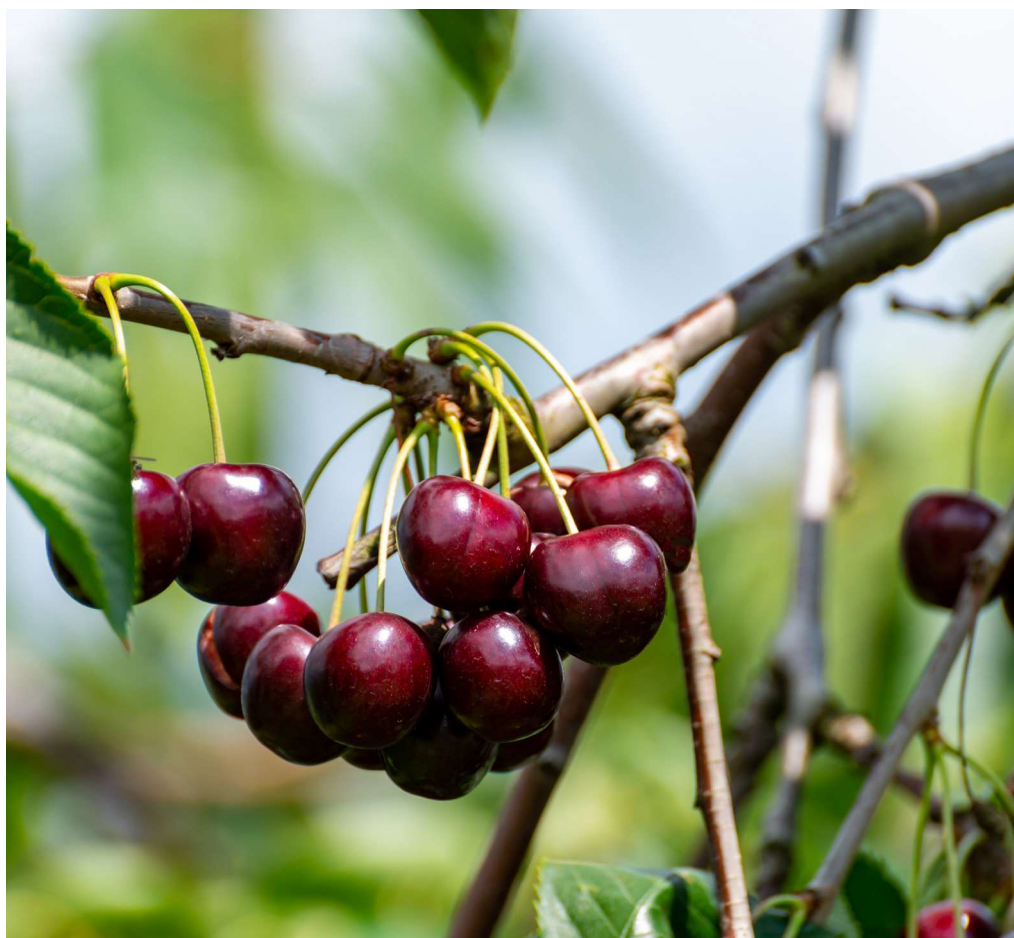

Regels voor middelen verschillen tussen lidstaten

Met de suzuki-fruitvlieg is het slecht kersen eten

Dit voorjaar verraste het ministerie van Landbouw de Nederlandse kersentelers met het bericht dat hun verzoek om vrijstelling voor het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen Exirel en Tracer was afgewezen. Dit besluit was gebaseerd op een advies van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Men vreesde dat hierdoor de kersenoogst zou mislukken, wat het einde van de kersenteelt in Nederland zou kunnen betekenen. Staf diende een WOO-verzoek in om te achterhalen waarop dit advies was gebaseerd.

De gewasbeschermingsmiddelen Exirel en Tracer worden ingezet tegen de suzuki-fruitvlieg, die al jaren een plaag vormt voor de kersenteelt. Deze vlieg legt eitjes in rijpende kersen, wat leidt tot rot en aanzienlijke schade aan de oogst.

Het ministerie baseerde zijn beslissing op een negatief advies van de NVWA, die de afgelopen jaren controles uitvoerde bij kersentelers. Hieruit bleek dat telers zich regelmatig niet hielden aan de voorschriften voor veilig gebruik van bestrijdingsmiddelen,

vooral op het gebied van driftreductie. Vaak voldeed de apparatuur niet aan de gestelde eisen, wat onder andere de waterkwaliteit kon verslechteren.

OVERTREDINGEN DRIFTREDUCTIE BEPERKT

Vanaf 2019 heeft het ministerie de inspectieresultaten bij kersentelers vastgelegd (zie tabel 1). In de eerste jaren waren er slechts enkele controles, en in 2021 werden gemengde inspecties uitgevoerd met hardfruit. Pas in 2023 waren er voldoende gerichte inspecties bij kersentelers om een

representatief beeld te krijgen. Van de 31 inspecties voldeden 12 bedrijven niet aan de regelgeving.

Hoewel dit aantal nog steeds hoog is, hadden slechts enkele overtredingen direct te maken met onvoldoende driftreducerende maatregelen. De overtredingen waren divers: bijvoorbeeld het in voorraad hebben van niet-toegestane middelen, onvolledige registraties, onvoldoende schoonmaak van spuitapparatuur waardoor residuen van niet-toegestane middelen in de kersen terecht kwamen, en het ontbreken van de vereiste spuittech-

Woo verzoek overtredingen

Staf vroeg de inspectierapporten op waaruit de aard van de overtredingen met gewasbeschermingsmiddelen in de kerstenteelt zou blijken. Het duurde enige tijd voordat het Woo-verzoek van Staf om duidelijkheid te krijgen, werd ingewilligd. Pas nadat de vaste Kamercommissie voor Landbouw, Visserij en Voedselkwaliteit verzocht om "de originele inspectierapporten van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) over de naleving van regels bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de kerstenteelt van de afgelopen vijf jaar," werden de inspectierapporten op de website van de NVWA gepubliceerd. Hierdoor kon Staf een grondige analyse van de overtredingen maken.

Italië is de dosering maximaal 1,125 l/ha, 2x per seizoen. De Nederlandse dosering van 0,75 l/ha Exirel is over 3 jaar gerekend 9x lager dan de Italiaanse dosering.

Kortom, met de suzuki-fruitvlieg blijft het voorlopig nog slecht kersen eten in Nederland. ■

Naschrift

Vlak voor het ter perse gaan van dit nummer publiceerde de NVWA de inspectieresultaten bij kersentelers in 2024. Van de 30 gecontroleerde telers gebruikten er 20 Exirel en/of Tracer. Bij 12 van de 20 werd geconstateerd dat zij onvoldoende drift reducerende maatregelen hadden genomen en daarmee niet voldeden aan de voorwaarden voor het gebruik van deze middelen.

Tabel 1: Resultaten van NVWA-inspecties bij kersentelers, met resultaat.

jaar	aantal inspecties	Geen overtredingen	Wel overtredingen
2019	2	0	2
2020	6	2	4
2021	32	8	24
2022	3	1	2
2023	31	19	12

niek voor driftreductie. Bij 5 van de 31 gecontroleerde bedrijven was dit laatste het geval. Dit betekende een grote verbetering ten opzichte van twee jaar eerder.

Voormalig Landbouwminister Piet Adema beschouwde deze ontwikkeling als positief. Hij sprak zijn vertrouwen uit dat de naleving nog verder zal verbeteren en besloot om ook voor 2024 een vrijstelling te verlenen voor het gebruik van Exirel en Tracer.

VERSCHIL IN GEBRUIKSFREQUENTIE

Onlangs is Exirel in Nederland regulier toegelaten met belangrijke beperkingen in het gebruik. Tracer is in de kerstenteelt nog niet toegelaten. Exirel mag slechts eenmaal per seizoen en ook slechts eenmaal in de drie jaar op hetzelfde perceel worden toegepast. Terwijl in ons buurland België het tweemaal per jaar en ieder jaar op hetzelfde perceel mag worden gebruikt. Daarnaast worden er ook andere driftreducerende maatregelen vereist dan in België.

VERSCHILLEN IN TOEGELATEN MIDDELEN

Tussen de lidstaten zijn er verschillen in de middelen die toegelaten zijn om de suzuki-fruitvlieg te bestrijden. In Italië, Spanje en België hebben telers de beschikking over een breder pallet van middelen dan in andere landen. Daarbij zijn er grote verschillen in toegelaten doseringen, gebruiksfrequentie en voorgeschreven driftreducerende maatregelen. Zie tabel 2.

Wanneer Nederlandse kersen te duur worden, of helemaal niet meer geteeld worden, is het waarschijnlijk dat kersen zullen worden geïmporteerd. En het geïmporteerde product is mogelijk tóch bespoten met Exirel en/of Tracer.

GROTE VERSCHILLEN IN TOEGELATEN DOSERINGEN

Opvallend zijn de verschillen in toegelaten dosering. In Nederland is Exirel toegelaten met een maximale dosering van 0,75 l/ha eenmaal in de drie jaar. Kersen in België mogen elk jaar worden behandeld met 2 toepassingen à 0,58 l/ha per seizoen. In

Tabel 2: Geregistreerde insecticiden ter bestrijding van de suzuki-fruitvlieg in een aantal EU-landen

Actieve stof	Merknaam	Nederland	België	Duitsland	Ver.Koninkrijk	Italië	Spanje
Cyantraniliprole	o.a. Exirel	✓	✓	✓	✓	✓	
Spinosad	o.a. Tracer	✓	✓	✓	✓		✓
Spinetoram	o.a. Delegate					✓	✓
Lambda-cyhalothrin	o.a. Karate Zeon		✓		✓	✓	
Deltamethrin	o.a. Decis		✓			✓	✓
Deltamethrin (vallen)	o.a. Decis Trap		✓			✓	✓
Pyrethrine	o.a. Agro-Pyr					✓	
Acetamiprid	o.a. Mospilan			✓		✓	
Vetzuren, K-zouten	o.a. Flipper						✓
Emamectina benzoaat	o.a. Affirm Opti					✓	

= reguliere toelating

= tijdelijke vrijstelling